

Interreg - IPA CBC
România - Serbia

Explorare TRASEUL ARTEI NAIVE

Kovačica - Padina - Uzdiin

Cooperare dincolo de frontiere

Atractivitate pentru
turism sustenabil

www.romania-serbia.net

CORIDORUL DRUMULUI VERDE AL BANATULUI
Conectarea Oamenilor cu Natura și Cultura.
www.banatgreenway.com

Despre Banat

Banatul este o regiune geografică și istorică în Europa Centrală împărțit în prezent între trei țări:

- în partea de est se află în vestul România (județele Timiș, Caraș-Severin, Arad, la sud de Mureș, în partea de vest a Mehedinți),
- în partea de vest în nord-estul Serbia (Banatul sârbesc, mai ales inclus în Voivodina, cu excepția pentru o mică parte inclusă în Belgrad Region),
- și o mică parte de nord în sud-estul Ungariei (județul Csongrád).

Banatul este o parte a Bazinului Panonic mărginită de Dunărea la sud, râul Tisa la vest, râul Mureș la nord, și Munții Carpați de Sud la est.

Proiectul CORIDORUL DRUMULUI VERDE AL BANATULUI Conectarea Oamenilor cu Natura și Cultura

“Coridorul Drumului Verde al Banatului” este un culoar verde liniar de lungă distanță, cu trasee locale tematice, o rută turistică specific destinată turiștilor ne-motorizați, un nou și distinct produs turistic regional pentru turismul de agrement și ciclism, care leagă oamenii de natură și patrimoniul cultural regional, prin servicii noi și inovatoare, și informații integrate.

Comoara ascunsă din Munții Banatului și Câmpia Banatului

Zona de proiect acoperă județul Caraș-Severin și parte a Banatului de Sud, din zona de frontieră româno-sârbă, prin coridorul verde liniar care leagă Munții Banatului (RO), Dunărea și Dunele de Nisip din Banat, regiunea Rezervația naturală “Deliblatska peščara” (SRB).

Interreg - IPA CBC
România - Serbia

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiectul este finanțat de UE prin programul INTERREG IPA CBS România-Serbia. Proiectul include acțiuni de stimulare a colaborării public-privat și de integrare a tuturor părților interesate din turismul regional, prin servicii și informații inovatoare și complementare, stabilirea rețelei de servicii potrivite ciclismului și certificări conform standardelor internaționale, respectiv promovarea experiențelor noi, autentice prin utilizarea noilor tehnologii (IT), în zonele rurale, de-a lungul Coridorului Drumului Verde al Banatului.

4 trasee locale tematice interactive pe Coridorul **Drumului Verde** al Banatului:

1. **Explorare - Traseul Artei Naive** - conectare UNESCO "Centrul editorial mondial dedicat artei naive", galerii, case etno și muzee și locuri de popas în satele Kovacica, Uzdin și Padina (Serbia).

2. **Experiență - Via Delibaticum cu Traseele Vinului în Nisipurile Deliblato** - peisaj rural, experiența naturii și cea de degustare, în regiunea Nisipurilor Deliblato - "Sahara Europeană", aflată pe lista UNESCO a Patrimoniului Natural Protejat, Dolovo - Poarta de vest a "Nisipurilor Deliblato" și regiunile cu istoric viticol, respectiv podgoriile din zona Nisipurilor Deliblato (Serbia).

3. **Escoperă - Traseul Dunării în Banat** - natura și cultura de-a lungul malului stâng al Dunării în Banat, în Serbia și România

4. **Aventură - Traseele Munților Banatului** - leagă satele Cornereva, Parcul Național Domogled – Valea Cernei și Băile Herculane, locuri istorice și mediul rural de o deosebită valoare naturală și culturală (România).

DESPRE ARTA NAIVĂ

Baza de recunoaștere a ofertei turistice a municipiului Kovačica (Covacița), în Serbia și în lume, este arta naivă, care a devenit un „brand” la nivel globală cu specificul și particularitățile legate de Kovačica. Artă naivă de la Kovačica este fenomen unic în lume. Dragostea pentru frumos și nevoia de a exprima neliniștea interioară și inspirația artistică exprimată prin culori și dorința de a păstra tradiția, folclorul, de a exprima respectul pentru locul natal, pentru populația locală, pentru viața pe aceste meleaguri, au dus la crearea unei colonii de pictori naivi la Kovačica care, datorită picturilor, ocupă un loc înalt în lumea artei.

Pictura naivă a luat naștere din câteva tablouri puțin înainte de al Doilea Război Mondial iar, într-o manieră organizată, prima prezentare publică a fost în 1952. Foarte repede, pictorii autodidacți din Kovačica au găsit temele și inspirația artistică din tradiția, folclorul, mediul înconjurător, obiceiurile locale, munca pe câmp și obiceiurile de pe aceste meleaguri. Și asta au păstrat până în prezent.

Pictorii de la Kovačica au un stil comun, motiv pentru care inițial au fost numiți Școala de la Kovačica. Conținutul picturilor lor sunt teme nostalgice și idilice care povestesc despre trecut, despre viața de pe străzi, din curțile rurale, despre munca pe câmp, despre sat, despre câmpia aurie a Banatului, arată ambientul camerelor rurale cu covoaare țesute și obiecte vechi.

Un rol semnificativ în afirmarea vieții artistice a slovacilor din Voivodina revine de la reprezentanților Școlii de la Kovačica: Martin Jonaš, Zuzana Halupova, Jan Knjazovic, Martin Paluška, Jan Sokol și Jan Venjarski. Datorită acestor artiști și succesurilor lor, arta slovacilor din Voivodina a devenit cunoscută în întreaga lume.

Începuturile picturii naive românești din sudul Banatului (Serbia) la Uzdin datează din 1961, cu un grup de femei adunate în jurul Anuici Maran. Caracteristică lor a fost preocuparea pentru motivele folclorului românesc.

KOVAČICA (Covăcița)

“Metropola artei naive” – municipalitatea Kovačica, păstrează tradiția artei naive de mai bine de șapte decenii.

Kovačica este un oraș și un municipiu din zona Banatului de Sud al provinciei autonome Voivodina (Serbia), cu o suprafață de 419 km². În partea de nord-vest a municipiului Kovačica, cu o lungime de aproximativ 15 km, curge râul Timiș, iar partea de est este acoperită de Dunele de nisip Deliblato.

Locul a fost fondat în secolul al XVIII-lea, dar există și date despre așezări mai mici din 1458. Localitatea a fost fondată în 1750 și a fost populată (1751-1752) de soldați sârbi din Potisje și Pomorišje, după desființarea graniței militare în această zonă. În 1767, Kovačica a fost inclusă în regimentul german al frontierei militare a Banatului.

Primul grup de naționalitate slovakă a venit aici în 1783. De la mijlocul secolului al XIX-lea, Kovačica este centrul municipiului și centrul cultural și social al slovacilor din Banat. Este important de subliniat că originea unui laureat al Premiului Nobel provine din municipiul Kovačica, adică din satul Idvor, locul de naștere al lui Mihajlo Pupin Idvorski.

În municipiul Kovačica puteți vizita galerii, muzee, zone de picnic, precum și să gustați diverse specialități gastronomice, toate legate de tradiția slovacilor, maghiarilor, românilor și a altor minorități naționale care trăiesc în această zonă.

Kovačica se află la 27 km de Pančevo (Panciova) și la 43 km de Beograd (Belgrad).

Coordonate geografice:

DMS 45° 6' 25,2" N, 20° 37' 10,2" E

Decimal 45.107, 20.6195

“Locuri unde se pictează basmele”

Traseul Artei Naive - conectare UNESCO „Centrul editorial mondial dedicat artei naive”, galerii, case etno și muzee și locuri de popas în satele Kovačica, Uzdin și Padina (Serbia).

Locații

1. Galeria de Artă Naivă din Kovačica
2. Colecția "Amintiri în ramă"
3. Galeria Babka
4. Casa memorială a pictorului Martin Jonaš
5. Jan Nemček - Atelier construire de viori
6. Naiva Art Kult

GALERIA DE ARTĂ NAIVĂ DIN KOVAČICA

Galeria de Artă Naivă din Kovačica a fost fondată în 1955. Azi, galeria are o clădire înconjurată de atelierele pictorilor naivi și are un fond de 821 de tablouri.

Galeria de Artă Naivă din Kovačica este cel mai vizitat obiect, din municipiul Kovačica, de turiști, în primul rând datorită pictorilor Zuzana Halupova și Martin Jonaš. Expoziția permanentă cuprinde 31 de picturi ale pictoriței naive Zuzana Halupova, picturi în ulei pe pânză, precum și șevaletul, diplomele și bustul acesteia, în timp ce expoziția permanentă a lui Martin Jonaš are 28 de picturi în ulei pe pânză.

În această galerie sunt organizate diverse evenimente culturale, iar cea mai importantă este expoziția tradițională de pictură „Octombrie la Kovăcița”.

Colecția "AMINTIRI ÎN RAMĂ"

În 2016, la Kovačica, a fost deschisă pentru public o colecție de picturi ale progenitorilor picturii naive și alți pictori naivi din Kovačica, umplând o suprafață de peste 85m².

Colecționarul, Jano Čeh, și proprietarul colecției numite "Amintiri în ramă", a fost un mare prieten și colaborator cu cei mai cunoscuți pictori de artă naivă din Kovačica și Padina, ale căror opere de artă se află în această colecție.

Galeria BABKA

Galeria "Babka" din Kovačica a fost fondată în 1991. Scopul fondatorului, Pavel Babka, a fost de a afirma tânăra generație de pictori naivi, precum și de a atrage atenția publicului asupra altor forme de meșteșuguri artistice din acest loc.

Galeria "Babka" funcționează conform principiului UNESCO "Living Human Treasure" - Comoara Umană Vie, care implică transferul generational gratuit de cunoștințe și abilități în producția obiectelor de artă.

În 2001, această galerie, din cadrul Centrului Etno "Babka", a fost proclamată de UNESCO drept Centru mondial al activităților editoriale despre pictura naivă.

Casa memorială a Martin Jonaš

Casa memorială a Martin Jonaš

Casa memorială a Martin Jonaš

CASA MEMORIALĂ a pictorului Martin Jonaš

Tablourile pictorului naiv Martin Jonaš din Kovačica se caracterizează prin motivele țăranilor care muncesc din greu pe câmp și în fața caselor, cu picioare și brațe grotesc de mari și capete mici. Picturile lui Jonaš sunt dominate de culoarea portocalie a recoltei.

Martin Jonaš a avut 450 de expoziții în timpul vieții, picturile lui au fost expuse în multe galerii din lume.

În moștenirea lui Jonaš au rămas 156 de picturi, precum și lucrări ale multor alți pictori pe care le-a cumpărat și le-a păstrat. Există și cărți vechi, colecții de farfurii pictate cu mâna, mobilier vechi și costume slovace.

Martin Jonaš, Moje bohatstvo, 1988

Naiva ART KULT

„Naiva Art Kult” este o asociație de cetățeni și pictori fondată în 2014 cu scopul de a lucra la păstrarea, dezvoltarea culturii, artei și multiculturalismului în arta naivă. **Un accent deosebit s-a acordat picturii naive.** În sediul lor, ei organizează Colonia Internațională de Artă NAK, ateliere de artă, prelegeri, școală de pictură, expoziții ale unor autori tineri și celebri. Prin expoziția permanentă se pot vedea tablouri ale progenitorilor picturii naive și pictori contemporani.

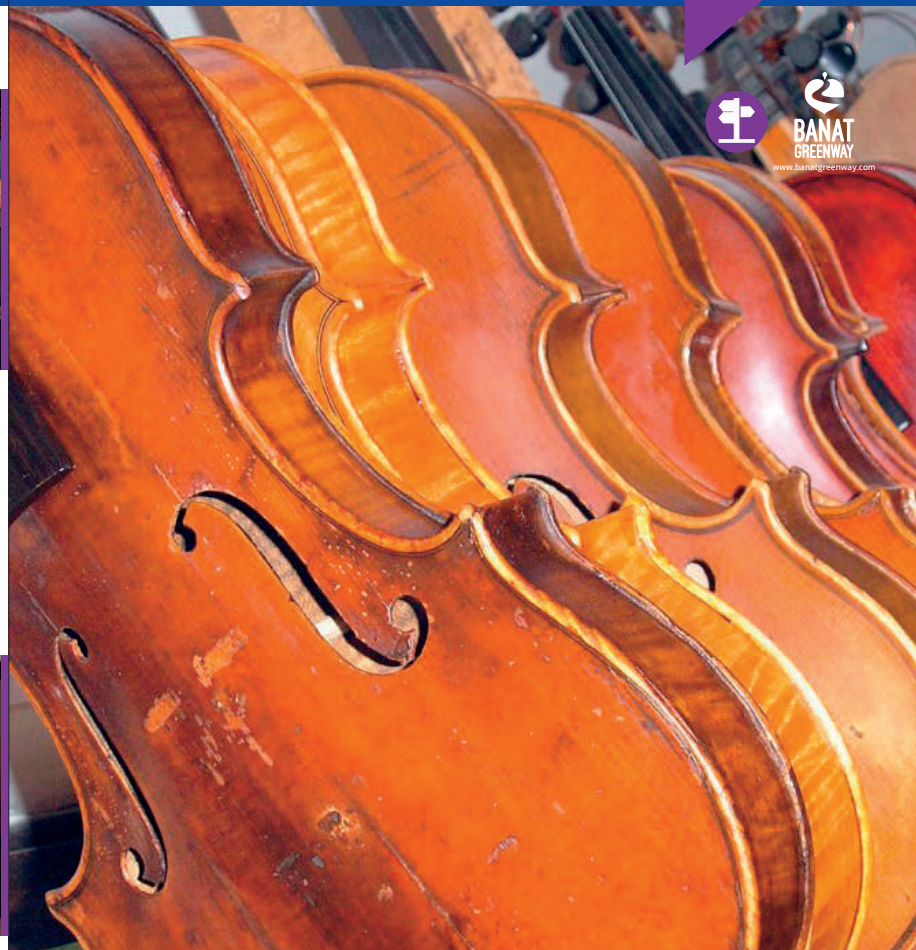

JAN NEMČEK - atelier de construire de violi

Vizitând constructorul de violi Jan Nemček, meșterul vă introduce în tehnica de construire manuală a instrumentelor cu coarde. **Liceul de Muzică a absolvit la Belgrad iar cu construcția de violii a fost început ca autodidact.**

Specializarea a terminat-o la Rudolf Bartola la celebra școală din Leipzig iar teoria oscilației în colaborare cu profesorul Lidija Paržik Tanasijević, fiica lui Karl Paržik, celebrul constructor de violi.

În orașul slovac Zvolen, a deschis o școală pentru constructorii de violi care, azi, o conduce fiul său Jan Nemček Jr.

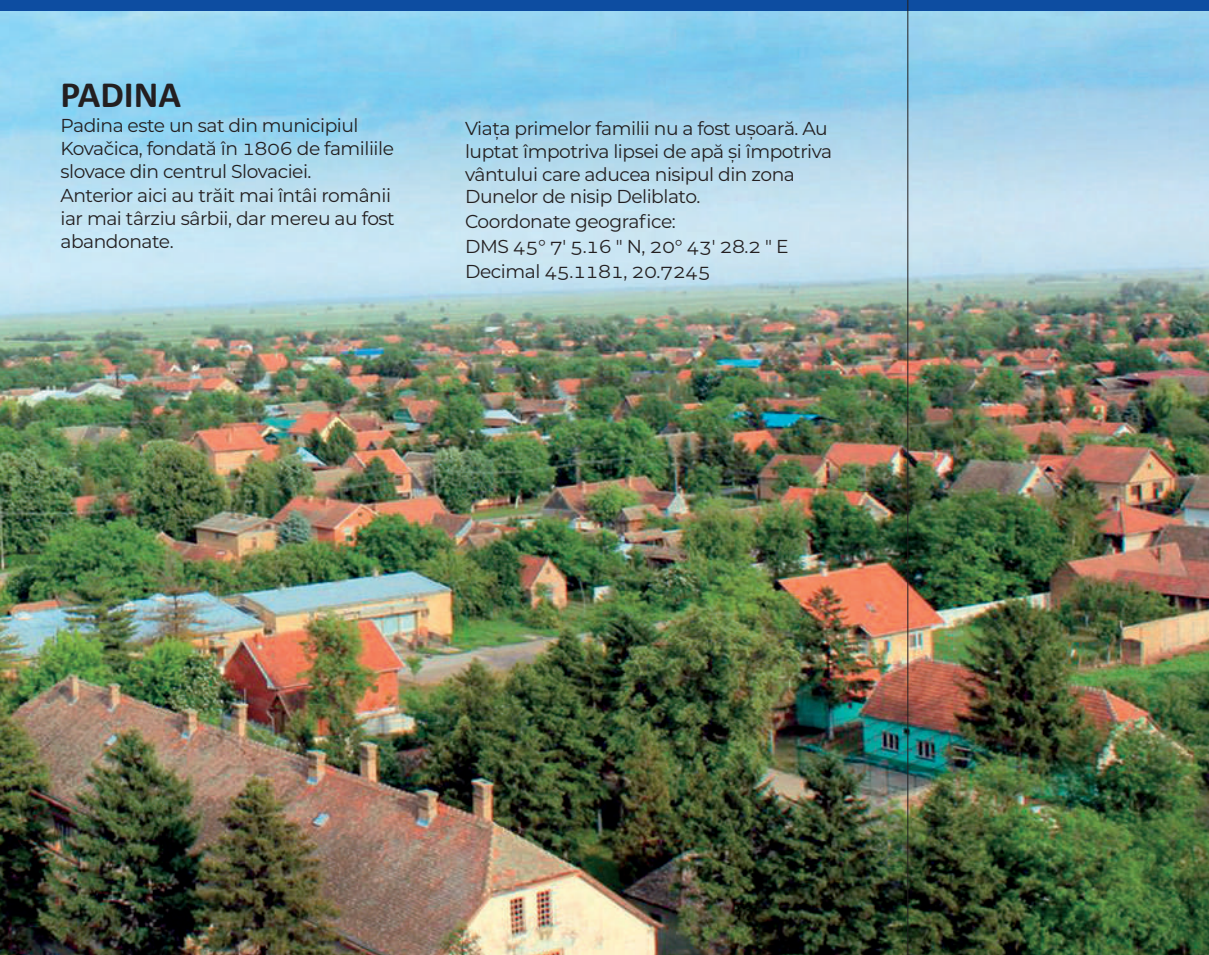

PADINA

Padina este un sat din municipiul Kovačica, fondată în 1806 de familiile slovace din centrul Slovaciei. Anterior aici au trăit mai întâi românii iar mai târziu sârbii, dar mereu au fost abandonate.

Viața primelor familii nu a fost ușoară. Au luptat împotriva lipsei de apă și împotriva vântului care aducea nisipul din zona Dunel de nisip Deliblato.

Coordonate geografice:
DMS 45° 7' 5.16" N, 20° 43' 28.2" E
Decimal 45.1181, 20.7245

Locații

1. Galeria de Artă Naivă din Padina
2. Muzeul ethographic din Padina
3. Casa etno din Padina

PADINA

Galeria de ARTĂ NAIVĂ din Padina

Spațiul, în care pictorii din Padina își expun lucrările, se află în cadrul Căminului cultural "Mihal Babink" și a fost deschis la mijlocul anilor '70. În 2011, artiști naivi din Padina au înființat asociația Smäd (Setea). Expoziția comună a acestor artiști este în septembrie, când au loc Zilele Culturii la Padina.

Muzeul etnografic

MUZEUL ETNOGRAFIC

Etnomuzeul Slovac din Padina - Această casă, veche de aproximativ 170 de ani, a fost cumpărată de Pavel Petraš și adusă în forma sa actuală de etnomuzeu. A adunat și a restaurat mobilier vechi, accesoriile, echipamente și haine ale strămoșilor sătenilor de astăzi. Rezultatul acestei pasiuni a lui Petraš este o colecție impresionantă de aproximativ 7.000 de exponate autentice din zona locală.

CASA ETNO din Padina

Casa, tipic pentru naționalitatea slovacă, care arată viața slovacilor din Padina în secolul al XIX-lea și toate exponatele din casa sunt autentice. Casa este proprietatea Bisericii Evanghelice. Cu ocazia împlinirii a 200 de ani de la înființarea satului, în anul 2006, la inițiativa Asociației de Femei, împreună cu un grup de consăteni, au renovat casa și au dotat spațiul cu lucruri vechi adunate prin sat, pentru a prezenta viața strămoșilor.

Muzeul etnografic

Casa etno

Muzeul etnografic

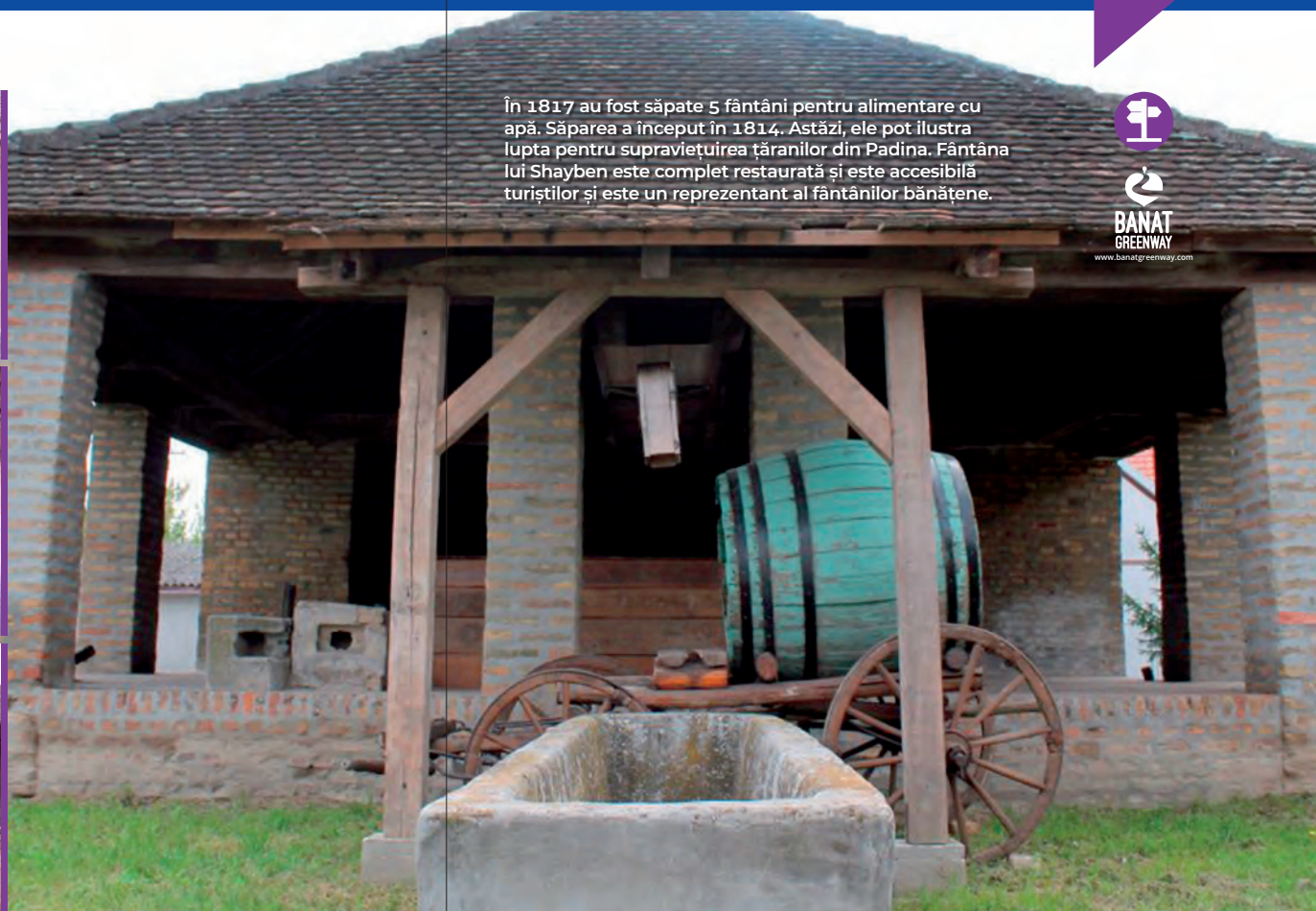
Muzeul etnografic

Muzeul etnografic

Casa etno

În 1817 au fost săpate 5 fântâni pentru alimentare cu apă. Săparea a început în 1814. Astăzi, ele pot ilustra lupta pentru supraviețuirea țăranilor din Padina. Fântâna lui Shayben este complet restaurată și este accesibilă turiștilor și este un reprezentant al fântânilor bănățene.

**BANAT
GREENWAY**

www.banatgreenway.com

UZDIN

Uzdin este un sat din municipiul Kovačica, zona Banatului de Sud (Serbia).

Originea noii așezări de la Uzdina este strâns legată de originea frontierei militare, care apăra Banatul, având ca graniță Dunărea și care constituia o barieră pentru invazia ulterioară a turcilor. În 1724, mareșalul austriac

Francesco, pe lângă sârbi, i-a colonizat și pe români, care, fugind de jugul turcesc, au coborât peste Alpii Transilvaniei în câmpia fertilă a Banatului. Populația românească a fost așezată pentru prima dată pe locul de astăzi (pe atunci pustie) Padina în jurul anului 1767. Trecerea la actuala locație a satului Uzdin a urmat din cauza condițiilor nefavorabile de viață (lipsa apei) în anul 1776.

Uzdin este situat la nord de Kovačica, la o distanță de 10km. Acest sat aparține așezărilor Potamiški și se află la 5km de râul Timiș.

Coordonate geografice:

DMS 45° 12' 10" N, 20° 37' 7" E

Decimal 45.202778, 20.618611

Biserica Sf. Gheorghe din Uzdin

este unul dintre cele mai mari și luxoase temple ale Bisericii Ortodoxe Române din Voivodina. Biserica a fost construită și sfințită în 1801.

Catapeteasma din această biserică a fost pictată din 1833 până în 1836 de celebrul pictor Konstantin Danilo.

Acest templu se caracterizează și prin faptul că pictura naivă a fost recunoscută de Biserica Ortodoxă Română și a fost folosită oficial în biserică, deoarece în anii 1940 și 1950 pictorița naivă Anuica Maran a pictat steaguri bisericești din lemn cu picturi în ulei pe pânză.

Locații

1. Pictură naivă de la Uzdin
2. Galeria de pictură Naivă din Uzdin
3. Casa etno din Uzdin - "Casa Românească"

Pictură naivă de la Uzdin

Începuturile picturii naive din Uzdin datează din 1961, când un grup de femei s-a adunat în jurul Anuici Maran și au început să transfere detalii, de pe șorțuri și covoare țesute manual, pe hârtie, iar mai târziu pe pânză.

Caracteristica lor era preocuparea pentru motivele folclorului românesc, genul pe care le-au păstrat în amintiri și felul pe care le mai puteau întâlni pe stradă, pe câmp și la festivitățile la sat. Picturile uzdenilor nu au doar valoare artistică, ci sunt de mare ajutor tuturor celor care explorează identitatea culturală și spirituală a românilor din această zonă.

Galeria de PICTURĂ NAIVĂ din Uzdin

Pictura naivă din Uzdin este o comoară artistică care trebuie păstrată, dar în același timp deschisă tuturor iubitorilor de arte plastice. Așa s-au gândit Adam Doclean și dr. Petru Dimcea în urmă cu patru decenii, când au decis să păstreze și să expună toate lucrările valoroase ale pictorilor din Uzdin într-un singur loc. Așa a fost creată Galeria de Pictură Naivă din Uzdin, care a fost deschisă la 17 noiembrie 1963. Actuala Galerie de Pictură Naivă a fost deschisă împreună cu Caminul cultural în 1990. În prezent sunt expuse aproximativ 100 de opere de artă ale pictorilor din Uzdin.

Astăzi, în galeria din Uzdin, se pot vedea tablouri de Maria Balan, Anuica Maran, Ana Onkui, Florica Puia, Măriora Motorișescu, Sofia Doclean, Anuța Dolamă, Florica Cet, Viorica Ierorie.

Galeria de pictură naivă

Galeria de pictură naivă

Galeria de pictură naivă

Casa etno din Uzdin - casa Romanescă

"Casa Românească" din Uzdin a fost înființată în 2005 cu ajutorul Consulului General al României la Belgrad, Radu Bajenaru. Această casă este prima clădire națională de acest gen din afara României. Totodată, a devenit un adevărat centru cultural românesc unde se desfășoară diverse evenimente.

Are mai multe camere unde fiecare reprezintă o unitate tematică separată și ele sunt: biblioteca „Petru Mezin” cu un fond de peste 4000 de cărți, galeria „Torna, Torna Fratre”, terasa poetului „Târgoviște”, sala-muzeu „Sportul la Uzdin prin secole”. O mare colecție de obiecte vechi pentru gospodărie, o colecție de costume populare, precum și o cameră tradițională în stil uzdinean.

Exponatele din această casă sunt de mare valoare muzeală și spirituală.

ZONA DE ODIHNĂ - râul Timiș la Uzdin

Amenajarea zonei de odihnă la Timiș a fost finanțată de UE prin programul INTERREG IPA CBS România-Serbia în cadrul proiectului „BANAT GREENWAY KORIDOR – Conectarea oamenilor cu natura și cultura”.

Zona este situat pe malul râului Timiș. Strada care duce din satul Uzдина spre zona de odihnă este strada Șumska (Coordonate geografice: N: 5006308, E: 466640)

Râul Timiș este un râu de câmpie cu o lungime totală de 359km, din care 241km din cursul său se află în România și 118km în Serbia. Izvorăște în partea de nord a Carpaților români, trece prin tot Banatul și se varsă în Dunăre la Panciova.

În 1985, în apropierea râului Timiș, lângă Uzdin, a fost construit un iaz pe o suprafață de 450 de hectare.

Casa Romanescă

Casa Romanescă

Uzdin - "Locuri unde se pictează basmele"

Zona de odihnă, râul Timiș la Uzdin

Municipalitatea Kovačica

Kovačica 26210, Marșala Tita 50 - Serbia
E: info@kovacica.com
T: +381 13 661 047

Informatii turistice:

Organizația turistică a Municipiului Kovačica

Kovačica 26210, Masarikova 69 - Serbia
E: office@took.org.rs
T: +381 13 660 460

CASA BANAT

Centrul de Informare Banat Greenway

Dolovo 26227, Bratstva i Jedinstva 24 - Serbia
E: banatgreenway@gmail.com
T: +381 64 6453321
GPS coordonate: 44.895996, 20.878265
(N: 4971403 E: 490378)

Sursa de informatii, text si fotografii
- Organizația turistică a Municipiului Kovačica
Sursa-fotografii: Naive Art Kult, Kovačica

CORIDORUL DRUMULUI VERDE AL BANATULUI
Conectarea Oamenilor cu Natura și Cultura.
www.banatgreenway.com

Beneficiar principal: Comuna Cornereva (RO)
Parteneri de proiect: Municipality Kovačica (SRB)
Asociația "Prietenii Orașului Pancevo" (SRB)
Bugetul total al proiectului: 528.952,20 EUR
Finanțare UE: 449.609,36 EUR
Perioada de implementare: 22.12.2020 - 20.12.2022

Interreg - IPA CBC
România - Serbia

Cooperare dincolo de frontiere

Programul Interreg -IPA de Cooperare Transfrontalieră România-Serbia este finanțat de Uniunea Europeană prin Instrumentul de Asistență pentru Preaderare (IPA II) și cofinanțat de statele partenere în program.

Atractivitate pentru
turism sustenabil

Titlul proiectului: BANAT GREENWAY CORIDORUL (CORIDORUL DRUMULUI VERDE AL BANATULUI) –
Conectarea Oamenilor cu Natura și Cultura (eMS Cod: RORS 372)
Editorul materialului: Assoc."Friends of Pancevo"
Data publicării: Martie 2022

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Uniunii Europene.
Pentru eventuale sesizări, contactați: romania-serbia@mdrap.ro